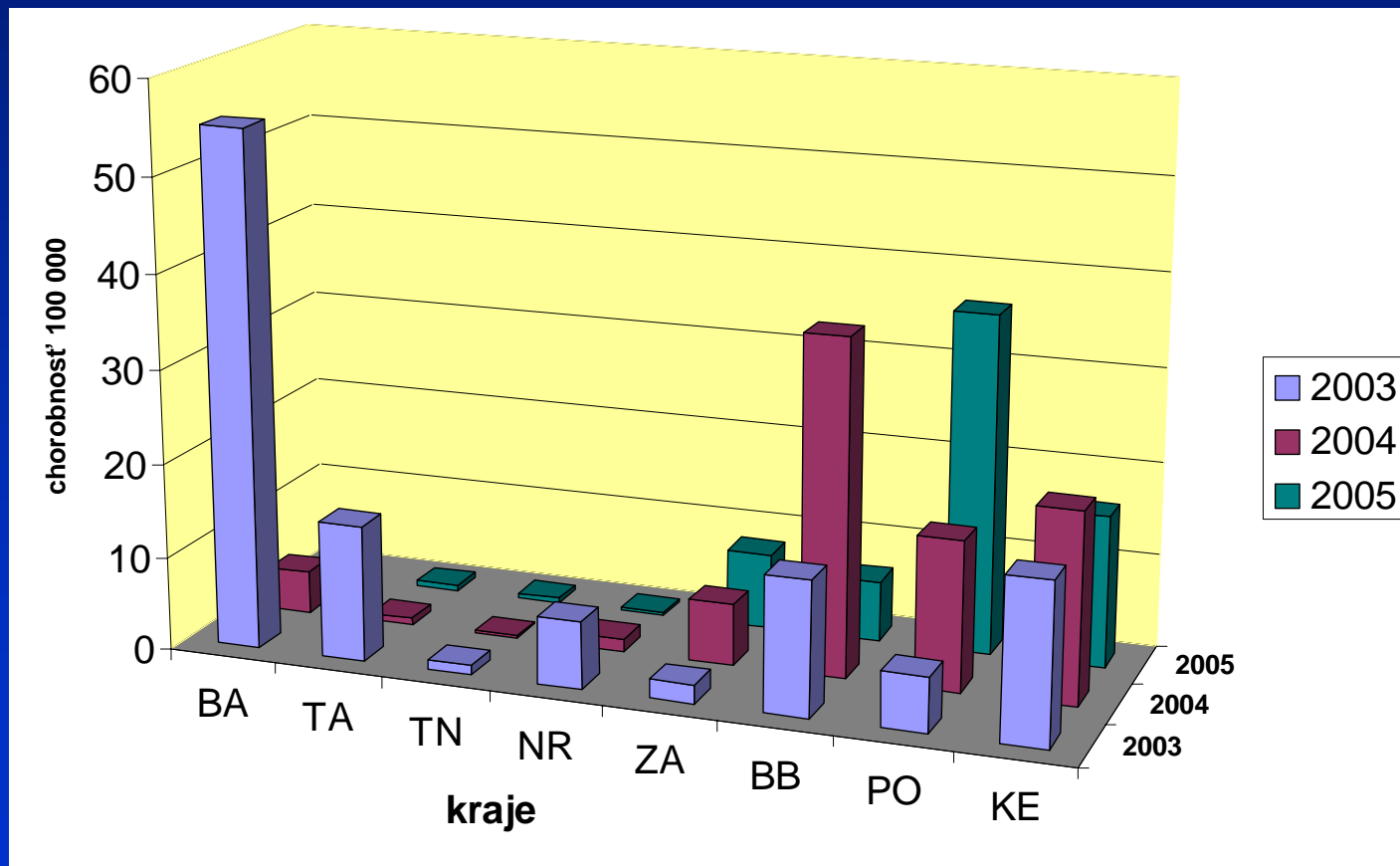

**Všeobecný lekár
a
prevencia hepatitíd,
realita vs. možnosti**

**MUDr. Tibor Hlavatý,
GP, Bratislava**

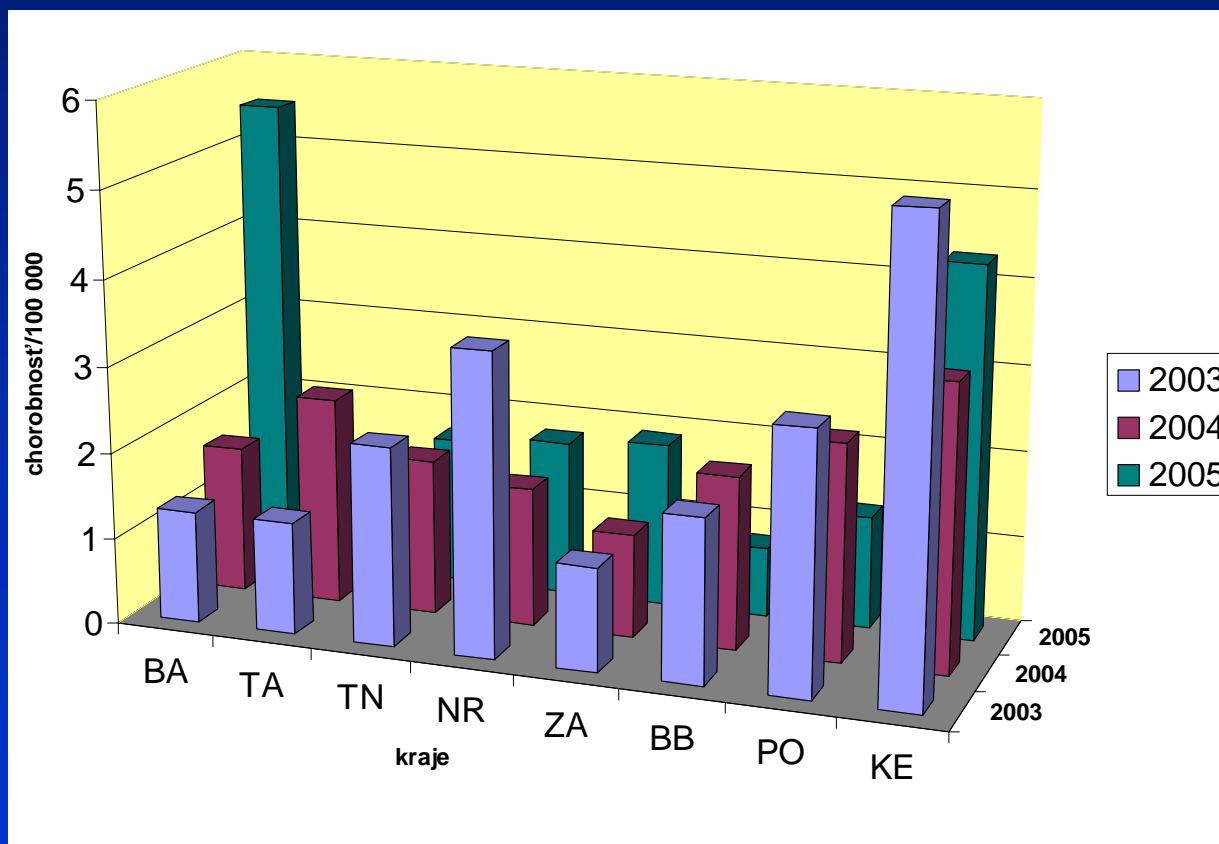
Vírusová hepatitída A

chorobnosť podľa krajov SR 2003 - 2005

Vírusová hepatitída B

chorobnosť podľa krajov SR 2003 - 2005

**Ste očkování proti
hepatitíde**

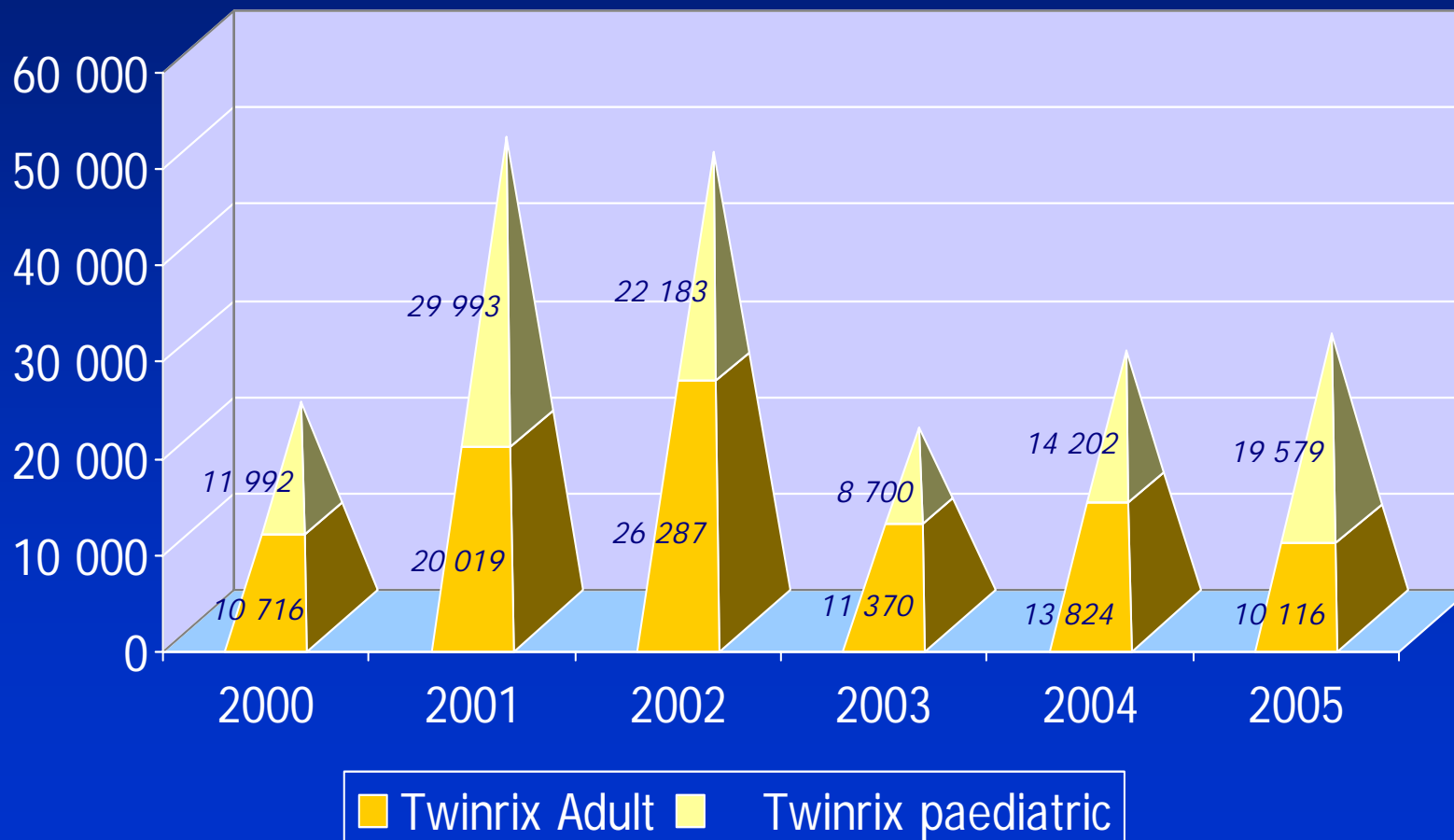
??

**30,8% lekárov na
Slovensku nie je
očkovaných proti
hepatitíde**

??!!

zdroj: prieskum agentúry Median, 2004

Počet predaných vakcín na Slovensku

zdroj: IMS

Kto je očkovaný?

- novorodenci (od r. 1999 proti hepatitíde B)
- deti od 11 rokov (od r. 2004 proti hepatitíde B)
- samoplatcovia
- zdravotnícky personál ??; dialyzovaní pacienti, hemofilici, i.v. narkomani, promiskuitné osoby...

Očkovanie - význam

- aspekt individuálny

čiasťočná/úplna ochrana proti následkom infekčného ochorenia

- aspekt spoločenský

vytvorenie a udržanie imunity ľudského druhu proti prenosným ochoreniam, prevencia epidémií a redukcia nákladov na zdravotnú starostlivosť

Očkovanie – riziká

- neexistuje úplne bezpečná vakcína ani 100% účinná vakcína

Očkovanie - zásady

1. miesto aplikácie

oblasť m. deltoideus

2. spôsob aplikácie

intramuskulárne

(výnimočne subkutánne)

3. veľkosť podanej dávky

Očkovanie - zásady

4. sledovanie pacienta 20 minút po podaní vakcíny

prevencia a riešenie nežiadúcich reakcií :

- lokálnych
- systémových (teplota; synkopa)
- alergické (anafylaxia)

Anafylaxia :

symptómy a manažment

- nástup minúty po podaní vakcíny
- flush; edém tváre; urtika; svrbenie; angioedém;
- laryngeálna obštrukcia, bronchospazmus, tachykardia, hypotenzia... šok
- poloha v leže (Trendelenburg), zabezpečenie dýchacích ciest a i.v. prístupu, kyslík, podanie adrenalínu i.v. aj opakovane, infúzie, hydrocortison, salbutamol...

Očkovanie - čoho sa bojíme ??

- postvakcinačné reakcie
- simultánne očkovanie
- očkovanie gravidných žien
- očkovanie dojčiacich matiek
- imunokompromitovaní pacienti

Simultánne očkovanie

Kombinácia vakcín	Odporúčaný minimálny interval medzi očkovaniami
≥ 2 inaktivované	Žiadny , môžu byť aplikované súčasne a v akomkoľvek časovom intervale na odlišné miesta
inaktivované a živé	Žiadny , môžu byť aplikované súčasne a v akomkoľvek časovom intervale na odlišné miesta
≥ 2 živé aplikované parenterálne	min. 4 týždenný interval, optimálne 6 týždňov (pokiaľ nie sú aplikované súbežne - MMR,...)

Očkovanie tehotných žien

- neexistuje dôkaz pre riziko z očkovania pri podaní inaktivovanej vírusovej/ bakteriálnej vakcíny alebo toxoidu
- vakcína proti hepatitíde B sa doporučuje tehotným ženám s rizikom infekcie hepatitídou B
- podanie vakcíny proti hepatitíde A je na zváženie u tehotných žien so zvýšeným rizikom infekcie hepatitídou A

Očkovanie dojčiacich matiek

- inaktivovaná vakcína nie je riziková z aspektu matky ani dieťaťa
- živá vakcína sa pomnoží v tele matky avšak zriedka sa vylučuje do materského mlieka
- dojčenie neovplyvňuje zásadným spôsobom imunitnú odpoveď na vakcínu
- dojčenie **nie je** kontraindikáciou pre podanie vakcíny

Očkovanie pacientov s alterovanou imunokompetenciou

- pacienti s HIV, leukémiou, lymfómom, generalizovanou malignitou, liečenií cytostatikami a/alebo rádioterapiou, dlhodobo na vyšších dávkach kortikosteroidov
- **nie** živé vakcíny
- **áno** inaktivované vakcíny (vo zvyčajných schémach a dávkach)
- **nie** inaktivované vakcíny počas chemo/rádioterapie

Očkovanie - ostatné všeobecné kontraindikácie

- súčasne prebiehajúce závažné ochorenie
- febrility
- závažná reakcia v súvislosti s predošlým očkovaním
- aktívna TBC

Očkovanie - čo je ešte dôležité?

- správna očkovačia technika
 - technika " suchej ihly "
 - uhol pri aplikácii vakcíny
- výber dezinfekčného roztoku
- skladovanie očkovacej látky – " chladový reťazec "
- základnú očkovačiu schému dokončiť vždy vakcínou od toho istého výrobcu

Očkovanie - vírusová hepatitída A

Havrix 720	1-18 rokov	0,5 ml
Havrix 1440	≥19 rokov	1 ml
Avaxim		0,5 ml

- formaldehydom inaktivovaný vírus hepatitídy A
- očkovacia schéma: 1 dávka
(ochranné titre už po 2 týždňoch)
- preočkovanie (booster) po **6. – 12.** mesiacoch
- dĺžka ochrany minimálne **20-25 rokov**

Vírusová hepatitída A

Koho očkovať ?

- osoby cestujúce/dlhšie zostávajúce v endemických oblastiach
- pracovníci infektologických, gastroenterologických a pediatrických pracovísk, laboratórni pracovníci
- osoby pracovne v kontakte s odpadom, kanalizáciami
- špeciálne jednotky armády, polícia, väzenská stráž
- pacienti s chronickými hepatálnymi ochoreniami
- veterinárna služba (kontakt s primátmi)
- populácie s cyklickými epidémiami

Vírusová hepatitída A

postexpozičná profylaxia

- pre tzv. intimate contacts (členovia domácnosti, sexuálni partneri)
- roztok štandardného ľudského imunoglobulínu
- aplikácia 0,02 ml/kg i.m. čo najskôr po expozícii (do 14 dní po expozícii)
- dĺžka ochrany 3-4 týždne
- vhodná súčasná aktívna imunizácia
- kontraindikácie: deficit imunoglobulínov v triede IgA, precitlivelosť na homológne Ig

Očkovanie - vírusová hepatitída B

Engerix 10 µg	0-15 rokov	0,5 ml
Engerix 20 µg	≥16 rokov	1 ml

- rekombinantná DNA vakcína
- štandardná očkovacia schéma **0, 1., 6.** mesiac
- zrýchlená očkovacia schéma **0, 7., 21.** deň
- preočkovanie po **12** mesiacoch (zrýchlená schéma)
- dĺžka ochrany minimálne **15 rokov**, predpoklad doživotne

Vírusová hepatitída B

Koho očkovať ?

- zdravotnícki pracovníci, študenti
- zamestnanci zariadení pre mentálne postihnutých
- dialyzovaní pacienti
- narkomani, promiskuitné osoby
- hemofilici
- spolubývajúci a sexuálni partneri HBsAg nosičov
- osoby často cestujúce do endemických oblastí

Postexpozičná profylaxia vírusová hepatitída B

- neočkované osoby s parenterálnou alebo slizničnou expozíciou HBsAg pozitívnym telesným tekutinám (náhodné poranenie, sexuálny kontakt)
- hepatitis B ľudský imunoglobulín
- aplikácia: i.m. v dávke (0,1 ml/kg), čo najskôr po expozícii
- do týždňa začať aktívnu imunizáciu proti hepatitíde B kompletnú očkovaciu schému

Očkovanie - vírusová hepatitída A a B

Twinrix Pediatric	0-15 rokov	0,5 ml
Twinrix Adult	≥16 rokov	1 ml

- formaldehydom inaktivovaný vírus hepatitídy A a rekombinatná DNA vakcína
- štandardná očkovacia schéma **0, 1., 6.**mesiac
- zrýchlená očkovacia schéma **0, 7.,21.** deň
- preočkovanie po **12** mesiacoch (zrýchlená schéma)
- dĺžka ochrany ako u monovalentných vakcín

Vírusová hepatitída A a B možnosti prevencie všeobecným lekárom

- pomerne vysoké riziko akvirácie
- nízka preočkovanosť populácie
- efektívna preexpozičná profylaxia očkovaním
- postexpozičná profylaxia

**Je tu ešte niekto kto
nebude očkovaný
proti hepatitíde**

??